

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLEN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Bérmentelen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.
Közlés nem adtatna vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden garandorsor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DL
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 20 kr.
Kiemelt díszbetűt a körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden 13 centiméter után 5 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

A szőlők rohamos pusztulásának okai s az amerikai szőlők jövője Tokaj-Hegyalján.

(Két cikk.)

I.

Tokaj-Hegyalja szomorú képe vajmi sok ember szívében szomorú érzetet s még többnek szemében keserű könyeket támaszt.

Mig némelyek ezen szomorú látványra remélni sem merik, hogy e kopár hegyoldalak valamikor újból felvirulva ontsák a fejedelmi nedűt, addig mások bár, nem sok reménységgel, a »hátha« szójárára támaszkodva, kevés erélyvel, de annál több kapkodással tesznek is, tanácsolnak is, hogy a még megmenthető mentés meg. Olyanok azonban, akik egy határozott mentési irányt törhetetlen akarattal követnének, legyen bár győzelem, avagy bukás a vége fáradozásuknak, még eddig nem akadtak.

De ez nem is csoda, mert a sok apró jól-rosszul megéjtett védekezési kísérlet eredménytelensége még azt a kis kedvet is, ami eleinte a filokszer elleni harcra mutatkozott, teljesen lelohasztotta.

Pedig ezen kisebb-szerű kísérletekből távolról sem lehet azon tanulságot vonni le, hogy a Hegyalja mélyebb s kevésbé kötött talajaiban egy újonnan telepített szőlőt ne lehessen szénkéneg mellett kellő haszonnal művelni. De igen is, levonhatjuk azon tanulságot, hogy a Hegyalján a szőlőkultúra a filokszeravészig, nagyon csekély kivétellel, csak alsó rangú szerepet játszott.

Tavaszzal még csak megmetszték a szőlőt, úgy a hogy; ha némi termés látszott rajta, kapát is adtak neki, trágyát azonban csak a homlítás-hoz juttattak. De hogy ezt olyan tökének tekintették volna, amelyik minden körülmények közt egyforma s lehető legnagyobb gondozást igényel, ez vajmi ritkán történt.

Számos szőlőnél magas fekvése és csekély termő rétege miatt, a rendszeres művelés nagy, de nem legyőzhető akadályokba ütközött és épen ezen nehézség látszólagos legyőzhetetlenségéből fejlődött ki, még a kellő mélységű termőtalajokban is azon selejtes művelési mód, mely a szőlőtőkék termőerejét s veszedelemmel szemben ellenálló képességét, nem hogy nem fejlesztette, de még inkább apasztotta.

Évtizedek hosszú során át a homlítás meg bujtás volt az első és utolsó művelés a szőlők megújítását s termőképességének fokozását illetőleg. Ezen művelési módban benne foglaltatott a földforgatás, új tőkenyerés és trágyázás; tehát egy csapásra minden főfeltétele a rendszeres szőlőkultúrának.

Mikor bekövetkezett a filokszeravész, melyben a Hegyalja borzadályos rohamossággal pusztulásnak indult, akkor megkezdődtek a szénkéneggel való védekezési kísérletek; de olyan szőlőkben, melyekben a töke, tőkenyákn szorult, olyanokban, melyekben a ledöntött tőkék s penésztől gyötört gyökerek csaknem egy harmadát alkották a termő rétegnek, s olyanokban, amelyek úgy is életük alkonyán voltak a hemzsegő rovar rajától. Természetes, hogy ily körülmények közt a védekezés hiábavaló volt; mert már úgy is félholtak nyújtották a gyógyszer.

És így elpusztultak a nem szénkénegezett szőlők; el a szénkénegezettek is. Korai s rohamos pusztulásukat tehát egyes-egyedül gyaló művelésük okozta; mert nem volt nékiek azon kellő talaj megadva, amely gyökereiket vész közepette is regenerálhatta s így a filokszerával szemben ellenálló képességére készítette volna.

Miért maradtak meg hosszabb ideig az alszőlők? Mert mélyebb, porózusabb volt a talajuk, tehát a megtámadott gyökzsalak itt-ott ha el is pusztultak, de a kedvező talajfeltételeknél fogva a már előrehaladottabb gyökerek gyorsabb fásulásnak indulva, az elpusztult tápgyököcskéket ujjakkal, meg ujjakkal pótolhatták. Az efféle szőlők magukra hagyva, csak viszonylagos ellenálló képességet tanúsíthatnak, mert végre is a rengetegül megszapordott filokszerát erőt vesz rajtuk; szénkénegezés mellett azonban kellő haszonnal művelhetők.

Ebből kifolyólag bizvást állíthatjuk, hogy a Hegyalján nemcsak az aljakban, hanem magasabb fekvésekben is, bőven találunk oly területeket, hol a honi fajszőlők szakszerűen telepítve, szénkéneggel nemcsak hogy fentarthatók, hanem jó haszonnal művelhetők is.

Igen, csak hogy ezidőszert a szakszerű szőlőművelés sok olyan újabb eljárással toldódott meg, melyekhez a hegyaljai bortermelő közönség vajmi kevés hajlandóságot mutat. A régi kényelmes művelési mód, melyhez csak szőlő, kapa meg az Isten gondja kellett, gondolatainknak a hátte-

rét képezi, s azzal a reménnyel biztatja őket: hátha úgy lesz még, mint régen volt. Arról pedig ez időszert sző sem lehet. Egy újonnan telepített szőlő nem fog többé nemzedékről, nemzedékre szállani, hanem elég lesz ha 10—20 évi időtartalmával hálálja meg gazdája fáradozását.

Eleg szomorú ez a multak szép emlékeihez képest, de még sem oly kétségbejítő, hogy az egykoron csengő aranyat termő Hegyalja borvidéke jó nagyrészen ne legyen az, mi hajdan volt.

De ha már saját kitünő fajú furmintunkat nem merjük újból a maga gyökerén nevelni, ott vannak az amerikai fajok, részint mint direkt karcosat termők, részint mint filokszerának ellenálló alanyok, ami finomabb s gyengébb sejtzerkezetű szőlőfajainkhoz.

A véletlennek sajátságos találkozására, hogy Amerika volt az, amely a filokszeravészt küldé szőlőinkre, ugyan ő az, amely módot nyújt nekünk saját szőlőfajtáival a filokszerával szemben való védekezésre.

Tudvalévő dolog, hogy Amerikának saját különálló, s az európai fajaktól egészen elütő szőlőfajai vannak, melyek bár vaderedetűek s vadonban, különösen a hatalmas folyók háttartalánul termékeny partjait borítják, egyes kiválóbb fajait azonban rendszeres kultúrában is részesítik, ezeknek borát az amerikai yanky-k sokszor a kiválóbb európai borokkal egy kategóriába helyezik; de a mi európai izlésünk még csak oly becses sem tulajdonít neki, mint a közönséges nyiri vinkónak.

De mert az európai bor mégis csak az igazi bor, tehát Amerikában is egykoron igen sok helyen művelni kezdték az európai szőlőt, ez azonban semmiképp sem akart sikerülni, különösen ott, hol az autochton szőlők elvannak terjedve. Ezen eredménytelenségek okát egyedül a klimatikai viszonyoknak tudták be; igazi okok után nem igen kutattak, ami nem is csoda, mert hiszen ott a megélhetést biztosító vállalat sokkal több, mintsem a kétes szőlőkultúrát csak valamelyes számba is kellene venni.

A tudomány azonban nem pihent és minden áron birni óhajtott a maga botanikus kertjeiben az európai fajszőlőket s rá is jöttek, hogy bizony fentartható az, csak hogy nem a maga gyökerén, hanem az amerikai fajra ojtva. És így konstatalva lett, hogy az európai szőlőt Amerikában nem a klíma teszi tönkre, hanem a filokszerá, mely az

TÁRCA.

A starnbergi és Ammer-tó.

— Külföldi emlékek —

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Négyen voltunk B. ur műtermében, három piktor és egy tehnikus, utra készen, felszerelve szöges cipőkkel és bőröndökkel, melyekből már semmi szükséges nem hiányzott; kávé (saját készítményünk) és pipaszó mellett hánytuk-vetettük terveinket, hogy merre vegyük utunkat, míg végre általánosan megegyeztünk, hogy első sorban a starnbergi. azután pedig a szintén közel fekvő Ammer-See-re megyünk.

Este búcsút véve München-től és pompás sörétől, melyet mostan kénytelenek leszünk nélkülözni, a Centralbahnhofban felszálltunk a starnbergi direkt-cúgra és rövid másfél órai utazás után már a tó partján sétáltunk és gyönyörködtünk a természet e remek alkotásában és a havasok remek panorámájában, melyek a leszálló naptól bearanyozottaknak látszottak.

Kibéreltünk egy csónakot és átevezve a tulsó partra, megnéztük azt a helyet, ahol II. Lajos bajor király a vízbe ugrott, amely mostan egy kökeresszettel van megjelölve a vízben. E hely irányában pedig van az ő remek várkastélya fent a hegyen, melynek belső, mesés fényéről fogalma sem lehet az embernek, mielőtt látta volna. Esteledni kezdven, hozzá láttunk az evezéshez, míg tehnikus barátunk, miután az ő kezében volt a

kormányrud, folyton arról ábrándozott, hogyha mostan egy petróleum-motor volna ebben a csónakban, mily gyorsan célunknál lennénk. Tehnikus barátunk óhaja nagyon helyes volt, de azért avval rajtunk nem könnyített; tehát neki fekdűtünk az evezésnek és egy fél óra mulva testben és lélekben kifáradva elértük a tulsó partot. A parton lévő vendéglőbe térünk be, mely már telve volt publikummal. Mi persze feltűnést keltettünk magyar beszédünkkel és kivált azért, mivel nem igyekeztünk azt susogva tenni, hanem, mint rendszeren a magyar ember, nagy lármával disputáltunk a holnapi utunkról. Éjszélre járt már az idő s csak kevesen voltak a vendéglő terraszán. Az erkölcsös mamák és lányok már rég eltávoztak, csak egy-néhány szemüveges német Student bobiskált a sörös poharak mellett.

Mi is csendesebbek lettünk már s csak egyet kettőt szólva gyönyörködtünk a remek estében. A holdvilág fénye a tó tükreben ezerszeresen megtörve csillog; egy egy csónak surran el a parttól. Ez a gőzhajók legénysége, kik egész nap a vizen lévőnek, este a partra jönnek szórakozni és mostan térnek ismét vissza örökké mozgó hazájokba. Vagy néha egy-egy nagyobb hal veti fel magát a tóból, nem félve a bőrében, aztán csendes lesz minden, csak mi zavarjuk még az álomba merült természetet.

Gyönyörű reggelre ébredtünk. Már jókor felkeltünk bennünket a gőzhajóknak élesen sivitó sütytye. Habár még álmosan, de sietünk, hogy le ne maradjunk a gőzhajóról, mely nem sokára ide érve rövid pihenés után délnek indul a havasok felé. Cók-mókunkat rendbe hozva és vállunkra

vetve (mert itten kirándulásokra nem készításkát, hanem rücsackot, u. n. hátzsákokat használnak, mely közönséges zöldre festett vászonból van szíjjal ellátva), épen jókor értünk a kikötő hidjára. Már itt füstölög a hajó. Egy órai viharos út után szerencsésen kikötöttünk Feldafingba. Partra szállva, mostan már csak gyalog folytattuk az utat, az előttünk ismeretlen vidéken, melyet csak B. ur ismert, de ő is három év előtt járván itt utoljára, csak homályosan keletelte magát.

Igy tehát a véletlenre bizván magunkat egy jó órai gyaloglás után szerencsésen elértünk egy bajor falut, ahol rögtön kérdezősködtünk a felől, hogy hát merre lehet elérni még ma az Ammer-See t. Egészen elcsudálkoztak rajtunk, hogy mi még ma oda akarunk érni és pláne gyalog. Megmutatták az utat, de ők sem tudták bizonyosan.

Igy tehát ismét bizonytalan léptekkel mértük az utat. Csak a tehnikus nem csügedett el. Ő, mint tudományos férfi közöttünk (azonkívül irigylendő hosszú lábakkal is ellátva) azt mondta, hogy a tó délnyugatnak fekszik, ergó, ha a megkezdett irányban haladunk, okvetlenül elérjük. Mi tehát ismét reménnyel eltelve neki kukucsált a kijelölt célnak torony-irányában hegyen, völgyön, erdőn, mezőn és posványon keresztül. Csendesen bandukolt kis karavánunk az ingoványos síkságon át. A fenyvesek közül ki-ki kukucsált egy-egy szarvas s amint megpillantottak bennünket, eszeveszett sietéssel tüntek el a sűrűben. Már négy órányit gyalogoltunk s éppen egy előttünk lévő jókora hegy megmászásához készültünk. Már késő délután volt. Kis pihenőt tartva a hegy lábánál, reményünket már-már végkép elvesztettük, hogy

amerikai fajoknak a kellő feltétellel bíró talajban vagy csak keveset, vagy egyáltalában nem árt. A franciák még a hetvenes évek elején ki-mondták azon elvet, hogy a filokszerától pusztuló szőlőt akkép lehetne megmenteni, ha azt oly faj-szőlőre oltanák át, amely a filokszerának teljesen ellenáll. Tettek is számos kísérletet ezen irányban. Legelőször is az európai vadszőlőt tartották ellen-állónak, ez azonban nem vált be annak; mert csakhamar kiderült, hogy sejtiszövetje ugyan az, ami a németé, s így a filokszerá mihamar végez vele.

A sok kutatás után egyes szőlőgyűjtemé-nyekben rábukkantak az amerikai szőlő több oly fajtájára, amelyek filokszeravész közepette teljesen megőrizték üdőségüket. Ezen felfedezés után a franciák Amerikára vetették magukat, s minden utógondolat nélkül arra nézve, hogy vajjon ké-pesek-e az amerikai vadszőlők Franciaország talajában prosperálni, rengeteg vesszőt hozattak, s azt szelvényben ültetni kezdték. Nem kellett neki 3-4 év sem, midőn a családások egész serege érte a francia szőlősgazdákat, mert a jövevény szőlő nemcsak hogy magától indult pusztulásnak, hanem még a filokszerá is pusztította. A maguk kárán okulva, végre rájöttek, hogy az amerikai szőlők csak nem mindenik fajtájának megvan a maga sajátos talaja s így más idegen talajban nem marad meg.

És ekkor Amerika vadon termő, nem külön-ben a művelés alatt álló szőlőfajait és talaját tüzetes tanulmány tárgyáról tették, s rájöttek azon módokra, melyek szerint nemes fajú szőlőket a filokszerá-vésszel szemben továbbra is kultivál-hatják. És bár a rengeteg mennyiségű amerikai szőlővesszővel újabb kriptogamikus betegségeket is hurcoltak be, de mert millióknak kenyerét biz-tosították, ezért teljes halálját érdemlik meg a szőlőművelő európai nemzeteknek.

Hogy az amerikai szőlők abszolút ellenálló képességgel bírnának, ezt manapság, a kinek csak kis fogalma van a növényvilág élettanáról, álli-tani nem fogja. Különbözik, már az eddigi tapasztala-tok is meggyőzhetők hazánk bortermelő közön-ségét arról, hogy az amerikai szőlők csak viszony-lagos ellenállást tanúsítanak a filokszerával szem-ben; mert ha a nekik meg nem felelő klimatikai, de főképen kedvezőtlen talajviszonyok közé jut-nak, rövidebb-hosszabb idő alatt épen úgy elpusztul-nak, mint az európaiak. Az európai fajszerű szőlők bárminemű talajban, ha csak némi gondot fordí-tanak rájuk, kielégítőleg diszlenek, tehát a talaj-ban nem válogatók, de még a klimatikai felté-telekben sem.

De másképen van ez az amerikai szőlőkkel. Ezeknél csaknem minden fajnak megvan a maga sajátos talaja, sőt, bár nem főfeltételképpen kli-mája is. Ha tehát ezek bármelyike az ősi talajból a neki meg nem felelő talajba jut, elveszti üdőségét sárgaságba (Chlorosis) esik és nincsen művelési mód, hogy azt pusztulásában megakadályozza. Az amerikai szőlők a talajok iránt ezen viselkedését adaptációnak mondják.

Az amerikai szőlők ellenálló képessége szer-int szoros kapcsolatban van az adaptáció törvé-nyével, melynél fogva csak az általuk kedvelt talajokban képesek teljes erővel megküzdeni a filokszerával szemben. Mert úgy kell ám vennünk, hogy a filokszerá az amerikai szőlőgyökereken megél és szaporodik; de mert a gyökérzete nagyon gyors regeneráló képességű, minék következtében,

a tóra rátaláljunk. Végre hozzá láttunk a szörnyű turturához. Kapaszoktunk felfelé a meredeken izzadva és nyögve sok csetlés-botlás után elértük a fenyevesztől már gyér tetőt.

Nem hiszem, hogy nagyobb lett volna az öreme *Stänley*-nek, mikor a *Tanganyika*-tavat meg-pillantotta, mint mikor mi az *Ammer*-tavat vagy 300 méternyire alattunk elterülni láttuk. Valóban remek látvány volt! A nap éppen nyugodni ké-szült és narancsszínű sugari ezerszeresen vissza-tükröződött a tó vizében. Észak felé a tó partja elenyészni látszott az alkony kékes fátyolában; míg ugyanott a távolban egy vékony fehér füstfelhő látszott, ami a gőzhajó közeledését sejtette. Egy-néhány vitorlás yacht, mint apró fehér pillangó, lavírozott az északi szél ellen, délfelé pedig az Alpeseeknek panorámája tűnt szemünk elé. Az ember nem is tudta, hova nézzen.

Néhány perc múlva, miután már kigyönyör-ködtük magunkat, lementünk a tó partjára Fi-schenbe, hol a partszéli restaurációban hatalmas étvágygal pusztítottuk a délről maradt u. n. Schlegel-Bratent, a bajorok egyik fő ételét, melyet nem hiszem, hogy egy jó magyar koszthoz szo-kott válogatós gyomor, a legnagyobb éhség mel-lét is, dűnynyögés nélkül tudna elfogyasztani? De hát nekünk, művészeknek, ez nagyon jó volt. Mi nálunk az étkezés mellékes, csak legyen valami, az mindegy már, hogy mi. Egy művész-gyomor el-bír mindent. Bucsut véve a szép pincés-lánytól, nagynehezen elhelyezkedtünk egy ugynevezett grönlandi lélekvesztóban, amelyben helyünk alig lévő, jóformán egymás hátán ülve és vigyázva arra, nehogy egy merészebb mozdulatot tegyen valamelyikünk, mert máskülönben irgalmatlanul

ha a fiatal sejtiszövetű gyököcskék el is pusztulnak nodosítások folytán, de a gyorsan fásuló gyökér-zet nyomban újakat, már újakat sarjaszt. Maga a belső gyökér fásabb s keményebb; bélsugari tö-möttebbek az európai fajokénál, s így, ha a már fás gyökerek támadtatnak meg, akkor a megejtett sebek körüli duzzadások, a gyökérnek csak is a felsősejttrétegére terjednek ki s nem érintik a bel-sőgyökérét. Ezen sebes helyek csakhamar meg-száradnak és mint az apró varak a gyökérről lehullanak, ezzel megvan akadályozva a rohadás, amely tulajdonképi megölője a filokszerától meg-sértett gyökérnek. Mihelyt azonban az amerikai szőlő nem jut a kedvező feltételekkel bíró talajba, úgy a letért való erős küzdelemben gyökérzetének sejtédényei meglazulnak, a gyökér növesztő ereje fogy s a meglévő fiatalabb sejtű gyökerek oly lassan fásulnak, hogy azokon csakhamar erőtvész a filokszerá.

Ha tehát amerikai szőlőkkel akarunk véde-kezni a filokszerá ellen, mindenk előtt tisztába kell jönnünk a betelepítendő földterület talajának fizikai összetételével, nem különben kémiai alko-tásával. A talaj fizikai összetételéből megtudjuk annak laza, vagy kötött állapotát, nem különben a vizet megtartó, vagy átocsájtó képességét, s így tisztába jöhetünk azzal, hogy az azt alkotó agyag, homok, mész és vastartalom mily magas százalékban van benne. Mihelyt az agyag, de különösen a mész magasabb százalékkal a homok rovására emelkedik, akkor ezen talaj nem felel meg az amerikai szőlők adaptációjának.

Ripáriának, amely legellenállóbb az amerikai szőlők közt, ősi talaja a következő: a talaj külső alkotása tiszta föld; fizikai alkotása: agyag 65%, homok 27%, mész 7% végre a humus 0-3%. Ez tehát azon talaj a melyben Ripária ősidők óta él; következésképp minálunk is csak a fennebbi fizikai összetételű talajban fog diszleni.

Általában véve a franciák eddigi tapasztalatai után indulva — mondhatjuk, hogy az amerikai szőlők legtöbbje, csak a mészszegény s laza talajban, tehát erősen homokos agyagban képes jól növekedni. A mész és márga az, ami iránt igen érzékenyek az amerikai szőlők.

Igy tehát a Ripária fajok legfellebb 10% mésztartalommal képesek megküzdeni, Jaquez, Ru-pestris és Solonis eltűrik a 20%, Othello 40%-ot; végre, a nálunk még kevésbé ismert Monticola, Cinerea és Berlandieri 40-60%-nál is diszlenek.

A talaj kémiai alkotó részei, u. m. nitrogen, foszforsav, vasokszid és magnezium arányos avagy aránytalan jelenléte kevésbé befolyásolják az amerikai szőlők adaptációját; egyébiránt egyik-másik alkotórésznek hiánya, ha ez a szőlő vege-tációra hátrányos volna, manap igen könnyen helyreállítható mesterséges trágya segítségével.

Mathiász József.

Vármegyei ügyek.

Vicinális utak. A vármegye alispánja a községi közlekedési (vicinális) közutak érdekelt-sének megállapítása, az érdekelt községek csopor-tosítása és a hozzájárulás arányának megállapítása szempontjából a közuti törvény 36 §-a értelmében tartandó helyszíni tárgyalásokat elrendelvé: ezek vezetésével *Thuránszky* László vármegyei II-od aljegyzőt, mint a közlekedési ügyek előadóját

kifordulunk s ez nem tréfa e nagy tavon néhány kilométer távolságra a parttól. De szerencsére, hogy művészek vagyunk és azoknak nem oly könnyen esik bajok. *Diesen* mezőváros, gyönyörű fekvésű helytől éppen a tó partján még vagy két kilométer választott el. Addig is tehnikus bará-tunk magyarázta nekünk a vitorlázás kejeit és veszélyeit, hogyan kell lavírozni szél ellen és hogy szélvész esetén, hogyan kell beállítani a vitorlát, hogy el ne süllyedjen és sirályként ro-hanjon. Ugy beszélt mintha már legalább is be-járta volna az Atlanti-océánt vitorlás yacht-tal. De később kislát, amit már eleinte gyantítottunk. hogy még vitorla soha sem volt a kezében (majd erről később tesztek említést). Ő ezt csak teore-tice magyarázta. Mire hosszalábu tehnikusunk nagy-szerű előadásával készen lett, befutott lélekvesztőnk *Diesen* kikötőjébe. Tehát megérkeztünk szeren-csében. B. ur rögtön ismerős vendéglőshez vezé-relt bennünket, ki nagyon megörült jöttünknek (ugy látszik mi voltunk egyedül vendégek nála egy angolon kívül). Rögtön szobát nyitott nekünk, mely pompás ágygyal volt ellátva, egyszerű, de kifogástalan tiszta butorral. Hallatlan olcsó ott a szoba. Egy éjjelre 50 fillér, persze ez nálunk lehe-tetlenség; ezt itten az is teszi, hogy nagyon ke-vesen keresik fel ezt a tavat és idegenek nem is ösmerik, pedig sokkal poetikusab hely Starnbergnél és sokkal csendesebb.

Az estét a tó partján töltöttük lombos fák alatt közönséges összetakolt asztalnál. Kis lámpa égett az asztalon, mely mellett vacsoránkat elköl-töttük; a holdvilág teljes pompájában ragyogott ez a két ellentétes szín: a lámpának meleg fénye meg világítva kompániánkat, hátunkra pedig a hold

bizta meg, ki is e tárgyalásokat a kir. áll. építészeti hivatal főnöke és az illető járási főszolgabírák közbenjöttével foganatosítja. Ezideig megtartották a l.-bénye-csanáosi, bekecs-monok-golopi, golop-szerencsi, s.-a.-ujhely-bereczkii, kis- és nagy-toro-nya-csörgői, n.-kövesd-ker.-helmecei, lácza-csége-ricsei és végül a semjén pácziúi vicinális közü-takra vonatkozó tárgyalásokat. Folytatólag lesznek megtartva a nagy-mihályi, gálszécsi és a varannai járasok területén még e hó folyamán, a három felső járásban pedig a jövő hónapban.

Az idei fősorozás eredményei. Lapunk ez évi 12. számában folemlítettük már a szinai, bod-rogközi, homonnai, s.-a.-ujhelyi és sztopkai járá-sok területéről szóló hivatalos adatokat. Most újabbán még három járás fősorozásának eredmé-nyéről kaptunk tudósítást, mely szerint: 1. a gálszécsi járásban besoroztak 49 ujoncot, vagyis a felhívottaknak 5%-át; 2. a szerencsi járásban 119-et, vagyis 14%-ot; 3. a nagy mihályi járás-ban 50-et, vagyis 4%-ot. — Tavol maradt a gál-szécsi járásban 970-ből 571, vagyis 59%; a sze-rencsi járásban 816-ből 143, vagyis 17%; a nagy-mihályi járásban 1068-ből 620, vagyis 58%.

A törvényhatósági utadó 1892-re hogyan vetendő ki? Erre a kérdésre ad utbaigazítást a nmélt. m. kir. kereskedelmi minister a múlt hó 13-án 15-948 sz. a kelt s lapunk mai számának *Hiva-talos Rész*-ében foglalt körrendeletével, — melyre innen is felhívjuk a községi és körjegyzők figyelmét.

Levelezés.

Taktaköz, 1892. márc. 29.

A Szabolcs megyéhez tartozó *Csobj* község tanácsházában ma d. e. a taktaközi és a szomszéd-os községek képviselői igen érdekes „uti gyűlést” tartottak.

T.-Ludány, Tardos, Csobj, Báj, Pthrügy és *T.-Kenéz* taktaközi községek képviselőin kívül, mint akiket az ügy legközvetlenebbül érdekelt, ott voltak még: *T.-Dada, Dob, T.-Harkány, Sze-rencs, Zombor, Tarcsal* és *Tokaj* községek képvise-lői is, kik szinten kisebb-nagyobb mértékben érdekeltek.

Afelett akartak volna határozni, hogy a Taktaköznek legyen-e járható útja, vagy nem; s merre: de amilyen fatális rossz s idénkint csak-nem járhatatlan Szabolcs-megye e derék vidéké-nek, mint mondák, mostoha gyermekének útja, — ép oly döcögösen, bizonytalan lépésekben folyt le ez a gyűlés is. A határozatot csak nagy nehezen sikerült két órai zsinatolás után az elnöknek ki-mondani, mivel egyik sem akarta a másikat semmi-képen megérteni. Különbözik a gyűlés lefolyásáról következőkben tudósítom a „Zemlén” t. olvasóit.

Az érdekelt képviselők egyhangulag kikiál-tották *Patay* József, baji nagybirtokost elnöknek, *Krecsák* Lajos csobjai körjegyzőt értekezleti jegyzőnek — és ezzel az értekezlet meg lett alakítva. Most már következhetett volna a tárgyalás. De hát mit tárgyaljanak tulajdonképen? — ez volt most a főkérdés. Az értekezletet a pthrügyi jegyző és bíró hívták össze, kik jelezték ugyan a meg-hívóban a tárgyat, de minthogy a pthrügyi jegyző családi körülményei miatt meg nem jelenhetett,

Folytatás a mellékleten.

hideg kékes fénye vetődött valamint a körülünk levő tárgyakra is. A szomszéd asztalnál egy nagyon vig kompánia mulatott, izzadva látszik, hogy ben-szülöttek, mert rettenetes jodlizást vittek véghez, amibe aztán mi is nagyokat kurjantottunk.

Másnap jókor reggel már talpon voltunk. A vendéglősné pompás tejeles kávét szolgált fel nekünk, amelynél jobbat Bajorországban még nem ittam. Én hamarosan elfogyasztottam regelim és egyenest a vitorlás yacht felé vettem az utat, de későn érkeztem. A mi tehnikusunk már benne ült és roppant gyenge szél mellett elindult a kikötőből. A hogy kijebb ment a tóra, erősebb szél kapaszkodott a vitorlájába és most tünt fel járhatlansága. A szél megkapta a vitorlát és féloldalra fordította a csolnakot. Én hamar egy másik-ban kiveztem hozzá és így kettőnknek sikerült a vitorlát lebocsátani. Tehnikusunk rettenetesen le volt főzve. Boszantottuk is eleget, úgy hogy szegyenében bele ugrott egy csolnakba és kivezett messze a tóra, csak délfelé mert visszajönni. Még négy napot töltöttünk itten sokat vitorlázva be-járva a tavak minden zugát és vázlatokat készítve bucsut vettünk ettől a szép helytől, gőzhajóra szálltunk és két óra múlva már eltűnt szemünk elől *Diesen*.

A tó északi végén kötöttünk ki. Ottan aztán átszállva a miniatür-gőzösre, mely oly keskeny folyón, mint nálunk a Rongyva, de persze szá-bályozva van, röpülve szállított bennünket. Egy fél óra alatt elértük *Grafath* vasuti állomást és rövid idő múlva megpillantottuk a *Frauenkirche* sörös kancsó forma kettős tornyát, München egyik neve-zettségét.

Boruth Andor.

Melléklet a „Zemplén“ 14-ik számához.

egy ideig nem akadt ember, aki a szükséges tájékoztatást a tárgyalás megkezdéséhez megadta volna. Ebből keletkezett aztán az a bizonytalanság, amely csaknem eredménytelenséggel fenyegette az egész összejövetelt. E veszedelemből a *Tarcsal* város érdekeit nagyon ügyesen képviselő *Csendes József* v. ügyész mentette ki az értekezletet, ki a bizonytalanságot felhasználva, egy propozícióval állott a közgyűlés elé *Tarcsal* város részéről, kérve az értekezletet, hogy a *Taktaköz*-t *Tarcsal* városával mondja ki az építendő út által összekötendőnek. Ebben az esetben *Tarcsal* városa anyagi áldozattól sem fog visszariadni, hajlandó lévén kőbányáját az érdekelt községek rendelkezésére bocsátani az ut építése céljából. — Ekkor azonban már feleszmélt a tömeg mély hallgatásából s vétót kiáltott. Felállt *Zitás Bertalan* pthrügnyi ref. lelkész és hivatkozva egy 1889. évben tartott, hasonló célú értekezlet jtkönyvi határozatára, melyben az *útrány* meg van jelölve (*Tokaj, T.-Ladány, Tardos, Csobaj, Báj, Pthrüg* községek érintésével) s *Szabolcs*-megye törvényhatósága által elvileg elfogadva, kérte az értekezletet, ne térjen el a tárgytól, — ismét új határozat hozatalába bocsátkozva, — hanem a már meghozott határozatot igyekezzék érvényesíteni; továbbá minthogy, ha *Pthrügny*el megszakad az utvonal, a kereskedelemre és közgazdaságra nagy előnnyel nem bírna: mondja ki értekezlet, hogy fentebb nevezett utvonal folytatásként *Pthrügny*től *Szerencsig* kiépítendő. Ezen indítvány által, mint amely tulajdonképeni tárgya lett volna az értekezletnek, a rendes kerekvágásba tereltetett a tanácskozás: de azért nem tisztán ezen az alapon hozott meg a határozat; mert kimondatott, hogy *Tarcsal* város érdeke is kielégítették — kiépítendőnek mondván ki az arrafelé vezető utat; de *Pthrügny* érdeke sem mellőztetett, mert onnan is építendőnek határozatott egy ut folytatásként vagy *Szerencsig* vagy *Tarcsalig* — ahoz képest, hogy melyik fog olcsóbbá kerülni. — Az értekezlet *Patay J.* elnöklete alatt egy bizottságot nevezett ki e határozatot tartalmazó kérvény megkésztésére, amely bizottság felkértett egyszersmind arra is, hogy a kérvényt személyesen nyújtsa be az illetékes helyen, hogy így az ügy mentől gyorsabb lebonyolítást nyerjen; továbbá hogy *Zemplén megyé*nél is tegye meg a szükséges lépéseket arra nézve, hogy *Zemplén határába eső utakat a megye késztesse el*. Külömben, amint a tarcsali derék képviselők ígéretöztek. ők maguk is sürgetni fogják *Zemplén-vármegyé*nél ez ut, illetve utak határába eső részének kiépítését.

De én azt hiszem, még igen jól alhatunk addig, míg ez a tervbe vett utvonal kiépül — annak dacára is, hogy az érdekelt községek és nagybirtokosok anyagi áldozattal készek hozzájárlni. Pedig *Taktaköz*nek, mondhatni, életkérdése ez. Legközelebbi állomás hozzájuk a tarcsali, vagy tokaji, vagy a szerencsi. A piacot is az említett városok egyike, vagy másika szolgáltatja számukra. De meg a hegyaljai városok forgalma is azt hozza magával, hogy a *Taktaköz* mindenkor akadály nélkül közlekedhessék velük. A *Taktaköz* útja az évek nagy részében teljesen járhatatlan; máskor pedig veszedelmes, ami a gazdálkodásnak és kereskedelemnek, tehát e lakosság anyagi helyzetének nagy hátrányára van. r. i.

Hirek a nagyvilágból.

Páris rendkívül izgatott. A múlt héten két magánépületet röpítették levegőbe a dűnamitosok. A merényleteket az anarhistáknak egy jól szervezett bandája intézi, melynek főemberét, *Ravachol*-t a rendőrség szerencsésen kézrekerítette.

A cár gacsina palotájából már hetek óta nem mer kimozdulni, mer attól fél, hogy élete ellen törnek. A rendőrség éjjel-nappal kutat a nihilisták rejtekhelyei után. Pár hónap alatt több mint 1000 gyanúsított embert ejtettek fogságba, akiknek nagy részét Szibériába száműzték.

Obrenovics Milán orosz alattvaló lett. A cár atyailag fog róla gondoskodni. — mert nemcsak millióra menő adósságaiért vállalt kezességet, hanem ezenfelül *Obrenovics* Milán, komája, számára havonként még 4000 rubelt is utalványoz zsebpénzül. A cár jószágos volta attól van függővé téve, ha *Milán* ur nem fog többé Szerbiába visszatérni.

Olaszországban hatalmas vízaradások vannak. Több folyó esőzés következtében kiáradt s egymásba ömolvén viz alá merítette a vidékeket.

Galicziában a múlt héten szeszélyes időjárás volt. *Lemberg* környékén, hadgyakorlatok alkalmával, egy katoná napzsurás következtében meghalt, — másnap ugyanott havazott.

Hirek az országból.

A király a múlt hó 28-án kihallgatáson fogadta a református zsinat tagjait, kik őfelségének köszönetüket fejezték ki a zsinat összehívásáért.

Pótválasztások. A huszti választó kerület *Fejér* Miklós földmiv. minist. államtitkárt nagy többséggel országgyűlése képviselővé választotta a

48-as párti *György* Elekkel szemben. — *Bartók* Lajos-t, a 48-as párt jelöltjét, Kecskeméten országgyűlési képviselővé választották. Pécsen *Erreth* János lett a képviselő pártion kívüli programmal. — *Ernusz* Kelemen, nemzeti párti programmal Szombathelyen, *Haviár* Dánielt Szarvason függetlenségi programmal választották meg. Még csak a kezelet kerület jelöltjeinek választása van hátra, azután a honatyák gyülekezete teljes lesz.

Szabó István, r. k. plébános Nógrád vármegyében, Kazar községben, a magyar irodalomnak köztiszteletű Nesztora a legnagyobb elbeszélő görög költőnek, Homérosz-nak magyarra fordítója, a magy. tudományos akadémiának legidősebb tagja, mult hó 27-én, 91 éves korában elhunyt. Bámulatos emlékező tehetsége volt. Az *Iliás* és *Odisszeia* c. rengeteg terjedelmű hősköltevények görög hexameterreit úgy tudta, mint a *Miatyánk*-ot.

Különtélek.

(Legfelsőbb adományok.) Őfelsége a király, kabinet irodája utján, *Artim* Antal boksai, *Hvozdo* Vince moskóci, *Gerbery* Sándor porubkai g. k. lelkészeknek 30—30 ftnyi, — továbbá *Szto*lyarik István sztárinai, *Sztaurovszky* Péter, priszlopi, *Jablonszki* Mihály modrai és *Bobik* Vazul petkóci g. k. tanítóknak 15—15 ftnyi, — végül öv. *Reich* Jánosné n.-mihályi lakosnak 15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Az árvai inségeseknek) *Lebo* György, *Páczin* község bírja által hozzánk küldött 7 ftot, ugyszintén a S.-A.-Ujhelyből öv. *Magzsar* Imréné jószágából tegnap hozzánk juttatott 2 ftot s így együttesen 9 ftot elküldöttük Árva-vármegye alispáni hivatalához.

(Az időjárásról.) *Falb*, a németek viharprófétája, március 28-ára »kritikus« napot jövendölt. Jövendőmondása félig-meddig be is teljesedett; mert habár aznap 22 R fokos gyönyörűséggel teli szép idő járt nálunk: éjfél körül, oly váratlanul, mint egy piszkolódo pamlet, ránk formedt (*Berlin* felől támadva) az orkán s két nap és két éjjel szünetlenül tombolt. Péntekre viradólág kiadta mérget a gomorla, de azért a nyájas udvarló is csak lopva mert egy-egy csókot adni megszeppen kedvesének, a földnek, mely duzzadó keblén ibolya-csokorral, szemérmesen tudatja, hogy ő már túl esett a jegyváltáson.

(Az ujhelyi kir. dohánygyár ügye.) *Zobel* Lajos, m. k. dohányjövendéki központi igazgatósági építésmérnök, mult hó 26-án, hivatalos kiküldetéssel városunkban időzött. Kiküldetésének célja az új dohánygyári telek megszemlélése s a próbaátasok megejtése volt. Az építésmérnök *Rónai* István a helybeli ideiglenes m. k. dohánygyár vezetőjével, *Szentgyörgyi* Dezső városi mérnökkel, s a város gazdájával a helyszínen megjelent, a szemlélet megtartotta s megjelölt kilenc helyet, melyen a próbaátasok megejtendők lesznek; ugyanekkor megkereste az államépítészeti hivatal főnökét is a telek lejtmerézetése iránt. Később úgy az építésmérnök, valamint a dohánygyár vezetője főispán őméltóságánál tiszeltgett, hol természetesen az új dohánygyár létesítése körüli első teendők kerültek főbb vonásaikban tárgyalás alá. Megemlítendőnek tartjuk, hogy őméltósága különösen hangsúlyozta, hogy az új gyár építésénél kiváló gondja lesz az ujhelyi és vidéki iparos érdekek felkarolására. — Az új dohánygyár számára kiszemelt telken mult hó 28-án a próbaátasok megejtették s mint legjobb forrásból értesülünk, igen szép eredménnyel. A talaj már 1 1/2 méter mélység mellett kitünő hordozóképeséggel bír. Jobb, szebb telket a monumentális dohánygyár részére kívánni sem lehet. — Egy füst alatt a legkompetensebb forrásból megtudtuk azt is, hogy az itteni új dohánygyár az ország összes dohánygyárai között a legmodernebb és legnagyobb lesz. A tervezet immár kész s annyit mondhatunk, hogy az igazgatósági épület emeletes lesz, frontál a Kossuth-utcára, az épületcsoport többi része félemeledek. A gépház részére 40 lóerejű gőzgép van pralimálva. Egy lokomobil fogja a nagyterjedelmű, 4 katasztrális holdnyi telken a pipadohánygyártáshoz való dohányvágó gépeket hajtani, a vizet szolgáltatni s a termeket villámvilágítással ellátni. Ugyancsak e gőzgép közlőrúdjai fogják a felhúzógépeket, közlőrúdokeket, szellőztető készülékeket stb. hajtani. A termék légfűtésre lesznek berendezve, szóval a technika modern vívmányai az ujhelyi dohánygyárnál alkalmazást nyernek. Még csak annyit, s ez tán a legérdekesebb, hogy az összes idevágó tervek immár készek, ugyszintén a költségvetés is. Az építkezésre vonatkozó árlejtési hirdetmény kiírása e hó végére várható úgy, hogy az építkezés minden valószínűség szerint június hó elején már megkezdhető lesz. Az első, százezer forintnyi költség erejéig az építkezés őszig olyan stádiumban jut, hogy az igazgatósági főépület, egy gyártási épület s a gépház tetőzet alá kerülnek. Az ezidőszert ideiglenes dohánygyár, míg az új el nem készül, a *Schön*-féle házban marad; s minthogy az új dohánygyárról immár szó volt, megemlékezünk a »régiről« is, már

amennyiben az öt hónap óta üzemben hozott dohánygyár »réginek« nevezhető. E »régik« dohánygyárban immár 97 munkásnó van állandóan alkalmazva s a szabályszerű, rendes üzem folyamatban van. Érdeklődők, még hölgyek is, gyakran látogatják meg az intézetet, melynek finom udvariasságáért általánosan kedvelt vezetője mindenkor készségesen avatja be a laikusokat a szivarvagyártás titkaiba. Eddig nem kevesebb, mint négy százezer szivar készült s mint azt dohánygyári nyelven mondják »asztagoltatt« el. Ezuttal nem bocsátkozunk részletekbe, ezt jövőre tartjuk fenn magunknak, s itt még csak annyit jegyzünk meg, hogy szakemberek és laikusok egybehangzó nyilatkozata szerint már ez az ideglenes dohánygyár is egy kis mintagyár. Azt hisszük, hogy ezek után azok, akik még kétségben volnának aziránt, hogy itt állandó, nagyszabású dohánygyár lesz, immár megnyugodhatnak, már tudnillik, ha ez irányban való megnyugvásuk édességét meg nem keseríti az a sopenhaueri pesszimismus, hogy akkor aranyért sem lehet kapni majd — szobaleányt.

(Az ujhelyi iparos testület) tiz tagból álló küldöttsége tegnap d. e. tiszteletkedett főispán őméltóságánál. A küldöttség vezetője és szónoka, *Szekely* Elek, ipartestületi jegyző, úgy a megjelentek, mint küldők nevében is arra kérte főispán őméltóságát, hogy irányukban mindenkor tanúsított s részükéről most is halásan elősmert jóságával őket pártfogásába venni kegyeskedjék. Elmondotta továbbá a küldöttség vezetője, hogy az ujhelyi iparosok folyamodást nyújtottak be a város képviselőtestületéhez, mely folyamodás rövid idő múlva onnan őméltóságához fog érkezni. Ebben azt kérik, hogy az Ujhelyben emelendő m. kir. dohánygyár építésénél az itteni iparosság, mely bármely más vidék iparosságával kiállja a versenyt, figyelembe véssék, s anyagi érdekei az országos kormány által atyáskodó pártfogásban részesíttessenek. — Főispán őméltósága igen kegyesen fogadta a küldöttséget; megdicsérte őket önbizalmukért s kijelenteni méltóztatott, hogy az ujhelyi iparos testületet eme lépésében kellően támogatni kötelességének ösmeri. — Azután bemutattatta magának a tisztelgőket, mindnyájukkal kezét szorított, leültette őket s jó negyed óráig értekezett velük a vállalat részleteiről, úgy szintén azokról az útrakról s módokról is, melyek segítségével ügyüket célhoz jutni reméli. Végül, kijelentvén őméltósága, hogy most előadott kérésükkel ő már foglalkozott, továbbra is biztosította a küldöttséget s általuk a testületet irányukban való legjobb indulatáról. — Kívánjuk a derék polgároknak, kik tisztos arcukon a remény derűjével vettek búcsút őméltóságától, hogy a siker gyönyörében élvezhessék minél előbb bizodalmer jutalmát!

(Országos vásár.) Minden félreértés kikerülése céljából értesítjük t. olvasónkat az a nagy közönséget, hogy az ujhelyi legközelebbi országos vásár folyó hó 7 én és 8 án fog megtartatni.

(Hibaigazítás.) Lapunk mult számának *A fáklýsment* c. cikkekcskéjébe, a lap revíziója után teljesített »tördelés« alkalmával, szörendi hiba csúszott be, mely a dolog értelmét erősen zavarja; azért helyesbített szörenddel újra lenyomatjuk a némi félreértésekre okot szolgáltatott sorokat: »nem is S.-A.-Ujhely polgársága részéről, hanem csak egy részének, az ujhelyi iparos osztály, kiválóan pedig a csizmadiák ellenzéki csoportjának előljárása mellett. . . stb.; — továbbá itt igazítjuk helyre azt a hírt is, mely *Bendik* Paula kisasszonynak, *Bóhm* Jánossal történt eljegyzésére vonatkozott, s mely hír minden alapot nélkülöz. Őszintén sajnálunk, ha, téves tudósításra hallgatva, e hírrel a *Bendik* családnak szomorúságot okoztunk volna, mert célunk éppen ellenkező volt, t. i. az, hogy örömet publikáljuk.

(Hernyóirtás.) Megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy a városi rendőrtanácsos dobszóval és figyelmeztető felhívással is serkenti a közönséget a hernyóirtás lelkiismeretes teljesítésére. Emellett az intézkedés mellett még azt is szeretnők ujságotni, hogy a rendőrtanácsos helyszíni szemlék által szerez vagy szerzett majd meggyőződést az irtás foganatosításáról, s ahol mulasztás mutatkozik, az illetőket, személyválogatás nélkül, a törvényes rendelkezés egész szigorával sújtja — még pedig kellő időben.

(Kivándorlás) Dacára annak, hogy a kormány nagyban megkönnyítette a kivándorlás lehetőségét, amennyiben az útlevél kiadását csak kivételesen és alapos okok miatt tagadja meg, népünk, különösen a felső vidéki lakosság, még mindég »passzus« nélkül akar Amerikába jutni. Egy bizonyos részének így okkal-móddal sikerül is a kiutazás, de nagyobb részét a hatóságok föltartóztatják utjokban s ekkor keserves kalamitások közt expedálják őket haza. Jó lenne, ha a hatóságok e tekintetben kellő módon felvilágosítanak a kivándorolni szándékozókat.

(Tűz.) Alig néhány hónapja annak, hogy a Rákóczi-utcai *Preiss*-féle rőfös boltban tűz ütött ki, ami az ott felhalmozott árukban több ezer forintnyi kárt okozott s a mellett a számos család által lakott nagy épségét is veszedelemmel fenye-

gette. Mult hó 30-án, a reggeli órákban, mikor a szélvész orkányszerűleg duhögött, csak egy hajszalon függött, hogy a veszedelem nem ismétlődött. Ugyanis a boltban lévő kályhából kipattant szikrától tüzet fogott egy darab szövet, s már javában égett, mire észrevették s beoltották.

(Halálozás.) *Hvosdovits* Antal kir. mérnököt mély szomorúság érte. Édes atyja, *Hvosdovits* János, zubnai g. k. lelkész, életkorának 73 ik évében, mult hó 24 én jobb létre szenderült. — Teme-tése a közszertetű embernek a legáltalánosabb részvét közt ment végbe. Áldás emlékére!

(A »Zemplén« fekete táblája) A város kö-zönsége nevében kérjük a város főbiráját, hogy a póstahivatal előtti *Krausz* féle-ház tetejét vízfő-csatornával láttassa el, nehogy a jó új gyalogjárón menve, nyakunkba csurogjon az eső. Egy füst alatt a Zárda-köz előtt lévő, teljesen elromlott keresztül-járót is meglehetne csináltatni.

(A kir. törvényszékről) Egy testben és lé-lekben megtört nő állott a kir. törvényszék előtt a mult hó 21-ik napján tartott végtárgyaláson Podleszki Erzsébet göröginyei postamester-nő szemlében, ki 1887-től 1891. szeptember 17 ig tartó hivatalnoksága alatt apránként körülbelül 800 forint hivatalos pénzt sikkasztott el. — Sik-kasztás! Ez körülunkban már oly közönséges, meg szokott fogalom, hogy az olvasó unottan fordítja el tőle szemét; de a jelen eset körülményei: a nyomor, melynek hatása alatt e szerencsétlen nő a büntetett elkövető, valóban oly borzalmasak, hogy a legridegebb zivet is méltán megdöbben-hetik. Volt neki 360 forint évi fizetése, s ebből kellett neki hivatalos helyiséget bérelni, azt a szükséges felszerelésekkel ellátni, küldöncöt tar-tani, ami évente 172 forintjába került, úgy hogy neki a megélhetésre nem maradt több 192 forintjánál s ebből még egy kisebb leánytestvérét is tar-totta. Hogy ennyi keresményből egy, a társa-dalomban állást foglaló nő tisztességesen fentart-hassa magát, még elképzelni is teljes lehetetlen-ség s nagyon természetes, hogy vádolt a kínál-kozó alkalom csábító hatása alatt csakhamar a bűn örvényébe sodortatott, egyik sikkasztást a másikkal palástolagatta, míg végre elcsapott az ár feje fölött. A királyi törvényszék, a túlnyomó enyhítő körülményeket figyelembe véve, Podleszki Erzsébetet egy évi börtönre ítélte, mely nyom-ban jogerős lett*.)

(Gyermekgyilkos anya.) Kiseda Anna, Fried Mór cselei bérlő cselédje, a felett való ellkesere-désében, hogy szolgálatadója vele rosszul bánt, öngyilkosságra határozta el magát. Sokáig főzte magában a tervet, de mert attól tartott, hogy halála után Anna nevű, fél éves törvénytelen le-ánya, a nyomor prédája lesz, elhatározta, hogy gyermekét is megöli. A terv már megérlelődött lelkében, csak alkalmas eszközt nem talált, mely-lyel szörnyű elhatározását végrehajtsa; míg a vélet-len ezt az eszközt is kezébe adta. Ugyanis mult évi szeptember 15-én egy kis lánytól arról érte-sült, hogy a vitriol gyilkoló hatású. Ekkor a mar-hák fájós lábának gyógyítására használt, telített vitriolból egy evő kanálnyi elcsent s három napi gondolkodás, vagyis jobban mondvá lelki tusakodás után, szept. 18-án reggel annak nagyobb felét csec-szopó gyermekének szájába öntötte, másik felét pedig maga vette be. Az ártatlan teremtés ember-főlötti kínok közt még aznap este meghalt, míg Kiseda Anna életben maradt. A királyi törvény-szék a szivtelen anyát, ki a végtárgyaláson ba-romi egykedvűséggel viselte magát s a kir. ügyész-nek halált kérő beszédére vállait rángatta, — a folyó évi március 31-én megtartott végtárgyalá-son gyilkosság büntetése miatt 15 évi fegyházra ítélte.

(Lóvizsgálat) volt Ujhelyben a m. hó 29-én, mely alkalommal a kiküldött bizottság a magá-nosoknál kihelyezett kincstári lovakat és a kö-zönség lovait vizsgálta sorra. Az eredmény álta-lában kielégítő volt.

(A »Zempléni kör« alakulásáról.) Budapestről írják nekünk: Az egyetemi polgárság Zemplénből származó részének kebelében hosszú ideig fenállott és, sajnos, pártolás hiányában szünetelt »Zempléni kör« megalakítása végett néhány lelkes zempléni ifju előjárása mellett mult hó 26-án gyűltünk ösz-sze a *Hangl-kávéházban* az új életreélesztés elő-készületeinek megtétele végett. Az értekezleten szép számmal volt képviselve úgy a tudomány-, mint a műegyetem zempléni hallgatósága. A je-lenlevők egytől-egyig felszóltak, s beszédüknek az volt a veleje, hogy nem válik dicsőségünkre a minősíthetetlen közöny. Más megyebeli ifjak köröket alakítottak, azokban buzgó tevékenységet fejtenek ki; mi pedig a tétlenségnek hódolunk. Megakarjuk mi is mutatni szülővármegyénknek, hogy méltók vagyunk elődeinkhez és azok után,

* E helyütt lehetetlen nem kárhoztatunk azt az áramlatot, mely szerint gomba-módra szervezetnek a legnyo-morultabb falvakon is postahivatalok s az alkalmazottak oly hitvány fizetésűek lehetnének, hogy abból egzisztenciájukat fentartaniok teljes lehetetlenség. Így aztán egymást gyorsan követve buknak el a nyomor el a kínálkozó alkalom egyesült hatása alatt a százalomraméltó alkalmazottak s növelik a már-külömben is ijesztően felszaporodott szellemi proletárok se-regét.

miket ők tüztek célul maguk elé, mi is egy szívvel-lelékkel törekedni akarunk. Az ifjú szónokok han-goztaták egy ilyen kor nemes rendeltetését, hogy t. i. a szülővármegyéből az egyetemre felkerült ifjak a körben egymás között a baráti kötelekeket minél szorosabba fűzhessék és az összetartás ér-zelmét egymás iránt gyöngéden ápolhassák. A tanácskozásnak az lett öröndetes eredménye, hogy előkészítő-bizottságot alakítottunk és *Olcsváry* Pál o. n. elnökle alatt tagokul beválasztattak: *Sze-kely* Lajos j. h., *Lenkei* Béla o. n. s *Vintner* Géza m. h. Az előkészítő-bizottság mindenekelőtt a szün-idei bizottsággal óhajt bizonyos megállapodásra jutni. A legközelebbi értekezlet napjúl április 2-át tüztük ki, ugyancsak a *Hangl-kávéházban*. R. I.

(Az államköltészen felállítandó méhesek) ügyére, melyről mai számunk *Hivatalos Rész* e körülményes tájékoztatást nyújt, e helyen is fel-hívjuk a lelkészek és néptanítók figyelmét.

(Jóváhagyott alapszabályok.) A kir. belügy-minister a varannói *Chewra-Kadischa* izr. temetkező egyesület alapszabályát jóváhagyta.

(Ujzenemű) jelent meg *Kövé* Miklóstól, *Bini* »polka française« név alatt, mely ebben az időnyen a legkedveltebb táncdarabja a közönségnek. Ára: 1 forint. Kapható: *Taborsky* Nándor nem-zeti zeneműkereskedésében Budapest, Váci-utca, 30-ik szám alatt.

(Az első magyar általános biztosító társa-ság) március 27-én délután tartott közgyűlését *Csekonic* Endre gróf elnökle alatt. Az igazga-tóság jelentése szerint a lefolyt üzleti év kedvező volt a társaságra nézve. Az üzletnek folytonos emelkedéséről tanuskodik a díjbevétele emelkedése; a díjbevétele ugyanis 1890-ben 4.768,711 ft 48 kr. 1891-ben pedig 4.842,515 ft 43 kr. volt a tüz-osztályban, melyben az elért nyereség 521,332 ft 09 kr. rug. A jégosztályban az 1.978,209 ft 20 krnyi díjbevétele mellett 442,800 ft tiszta veszteség mutatkozik a nagyszámú jégverés miatt. A szállítmány osztály 7900 ftnyi veszteséggel záródott. Ezek a veszteségek a tüzosztályi nyereseményeknek nagy részét igénybe vették s így főleg az élet-osztályi üzlet kedvező lefolyásának köszönhető, hogy végeredményileg mégis kielégítő a nyere-ség. A zárszámadásilag kimutatott 802,426 ft 36 kr tevő nyereseményből 135,483 ft 55 kr az élet-biztosítottak nyereseményrészeül, 80,155 ft 65 kr a nyeresénytartalékra, 48,093 ft 39 kr. az igazgató-sági nyeresénytartalékára, 32,062 ft 26 kr. a tiszt-viselők nyeresénytartalékára, 8015 ft 56 kr. a tisztviselői nyugdíjalapra fordítatik s a fenmaradó 498,615 ft 95 krból minden egész részvény után 166 ft fizetetik ki, vagyis összesen 498.000 ft. Az igaz-gatóságnak s a felügyelő bizottságnak megadják a felmentvényt s megejtik a választát. Elnök lett: *Csekonic* Endre gróf, alelnök: *Nádasdy* Ferenc gróf. Választmányi tagok: *Ambrózy* Gyula báró, *Andrássy* Gyula gróf, *Bitó* Kálmán, *Deutsch* Sándor, *Fuchs* Rudolf, *Hajós* Józ. ef. *Hódossy* Imre, *Ivánka* Imre, *Jálics* Kálmán, *Mikes* Miklós gróf, *Németh* Titusz, *Nikolics* Fedor báró, *Radvánszky* Géza báró, *Szapáry* Iván gróf, *Scholler* Pál lovag, *Wenckheim* Frigyes gróf, *Zselénszky* Róbert gróf és *Zichy* Béla gróf. Igazgató-sági tagok: *Harkányi* Frigyes, *Jeney* Lajos, *Lévay* Henrik, *Ormódy* Vil-mos, *Schosberger* Zsigmond báró, *Zichy* Nándor gróf. Felügyelő bizottsági tagok: *Batthyány* Géza gróf, *Giczey* Samu, *Jekelfalussy* Lajos, *László* Zsigmond és *Szitányi* Izidor. — *Jeney* Lajos ur helyébe az igazgatóság az eddigi főkönyvvezetőt, *Szende* Károly urat nevezte ki a központi osztály főnökévé.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 ft 65 krig sima és mintázott mint-egy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér-és vámmentesen *Henneberg* G. (cs. kir. udvari szállító) selym-gyára *Zürichben*. Minták póstaforodulóval küldetnek. Svájcba hímzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

(Két kölyök vizsla kutya) 4 hónaposok, a legjobb fajból, angol és szetter keverék olcsó áron eladók, hol? megmondja a — *Kladóhivatal*.

(Egy vastag lánc-karperec) az életpiacon, illetve Papsoron elveszett. A megtaláló illő juta lomban részesül. Jelentkezzen a kiadóhivatalban.

Irodalom.

»Kenyér.« Alkalmi lap az árvamegyei inségesek javára. — A vasárnap megjelent összes fővárosi újságok vis-hangzanak attól a sok dicsérettől és elismeréstől, melylyel a *Magyar Genuusz*-nak »Kenyér« című emléklapját fogadták. Valóban olyfényes e lap, amelynek még magyar nyelven kevés jelent meg, akár gazdag tartalmát, akár a külső kiállítás dí-szét tekintjük. Ha nem a legnemesebb intencióktól vezérel-telve jótékony célra jelent volna meg ez emléklap, még akkor is azt kellene írunk, hogy a szellemnek e gazdag kincstára nem hiányozhatik egyetlen előkelő család asztaláról sem. — A »Magyar Genuusz«, mely ezt a nagyértékű diszlapot ingyen küldi előzetőinek, ugyancsak bebizonyítja, hogy hétről hétre mindinkább beváltja a hozzáfűzött nagy igényeket, s ma már páratlanul áll az illusztrált lapok között. A »Magyar Genuusz«-nak ez a 13-ik száma s külön 1 ftért kapható. Harminc-egy lapra terjed és emlékmondatok, versek, novellák alkotják tartalmát, melyet a sok illusztráció még gazdagabbá tesz. A tartalom előkelősége az alkalmiságon felülemeli és számot. A lap élén *József főherceg* sorai olvashatók, utána következnek *Szapáry* Gyula gf., *Baross* Gábor, *Szögyény* László, *Bánffy* Dezső gf., *Munkácsy* Mihály, *Zichy* Géza gf., *Jókai* Mór és

még igen számosan vannak képviselve a legjobb hangzásu írónevek. A tehnikai beosztás is ügyes. Verset veterán és fiatal költők nagy számmal küldtek. Írók vers- és prózairók 137-en adtak közleményt az emlékszámba. Rajzot 19 művé-szüntől találunk a füzetben. A füzethez külön mellékletként csatolva *Mária Dorottya főhercegnő*, *József főherceg* lea-ván csatolva *Mária Dorottya főhercegnő*, *József főherceg* lea-vának igen szép rajza. A rajz a fumei főhercegi kert egy részletét ábrázolja, kilátással az öbölbe. Még csak azt jegyez-zük meg, hogy a *Magyar Genuusz*-nak, mely a husvétii ünnepre közleményeit színes illusztrációkkal fogja diszíteni, ára félve-re 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. Az előfizető pénzék a *Magyar Genuusz* kiadóhivatalába, Budapest, kerepesi-ut 14. sz. küldendő.

A »Vasárnapi Újság« március hó 13-iki száma 14 képpel, a következő tartalommal jelent meg: »Fehér Ipoly, az új pannonhalmi főpát.« (Arcképpel.) — »Az érkező golyák.« Kőltemény Apostol Bertalantól — »Az ál-rajok.« Színes-história. Irta *Zöldi Márton*. — »Tavaszkedvet a pusztán.« *Szivós Béla*tól. — »Párbaj a tengeren.« Angol elbeszélés. Irta *Goodman G. I.* (Képpel.) — »Az 1892-iki nagy háború.« (Képpel: A machaulti ütközet. A német lovasság támadása a francia gyalogság négyzögei ellen.) — »Az árvamegyei insé-gesekről.« (Jantyk Mátás, a Vasárnapi Újságnak az inséges vidékekre kiküldött rajzolójának eredeti rajzaival. 1. Inséges család szobája *Revisnyén*. 2. Jobbmódu parasztház belseje *Dubován*. 3. Kanyaróban fekvő gyermek. 4. Inséges tótok *Zazriván*. 5. Élelmi szerek kiosztása. 6. Öreg tót asszony *Erdődkeről*.) — »Rajzok a képviselőházról: Az elnöki szék.« (4 képpel: A képviselőház elnöki széke és környezete 1867-ben, 1869-ben, 1886-ban és ma, 48 országgyűlési képviselő arcképpel.) — Tavaszí divat. (Képpel.) — Irodalom és mű-vészet, Közintézetek és egyesületek; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes heti rovatok. — A »Vasárnapi újság« ára negyed-évre 2 ft, »Politikai Újdonságok«-kal együtt 3 ft. — Ugyancsak a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve-re 1 ft 20 kr.

Az *Athenaeum* Kézi Lexikona, A tudományok encik-lopédiája különös tekintettel Magyarországra, szerkeszti *Acsády* Ignác dr. *Tizenkettedik* füzet. Budapest, 1892. A pontosan megjelenő vállalat új füzetét két kitünően sikerült műmelléklet diszíti. Az egyik Európa színes térképe a legújabb adatok alapján, a másik az építészeti stílusok kettős képe 56 alakkal. Maga a szöveg befejezi az F betűt s megkezdí az F-et. Ez a füzet is egészen magyar jellegű s különösen gazdag egészen magyar tárgyú nagyobb cikkeiben. A népszerű és mégis a tudomány mai színvonalán álló vállalatot melegen ajánljuk a mévelt közönség támogatásába, megtalálja benne mindazt, amit ily terjedelmű Lexikon csak nyújthat. Az egész munka összesen negyven füzetből fog állani, melyek kéthetenként három innyi tartalommal jelennek meg. Egy füzet ára 30 kr. Legolcsóbb tiz-tiz füzetre 3 ftjával előfizetni, mely pénz az *Athenaeumhoz* Budapestre küldendő. Kapható minden könyv-kereskedőnél is.

Pósa Lajos szerkesztésében megjelenő »Az én Újságom« című képes gyermek hetilap legutóbbi száma is, mint rendesen igen kedves és változatos tartalommal jelent meg. — A kiváló gondallal szerkesztett és gyönyörű képekkel ellátott »Az én Újságom« terjedelme 16-18 oldalnyi. Ára: egész évre csak 4 ft, félve-re 2 ft, negyedévre 1 ft. Megrendelhető »Az én Újságom« kiadóhivatalában Budapest, *Andrássy-út* 10. sz.

HIVATALOS RÉSZ.

5239. sz. 92.

Zemplénmegye alispánjától.

Tudomás és alkalmazkodás céljából kiadom. S. A. Ujhely, 1892. március 23-án.

alispán helyett:

Horváth, h. főjegyző.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. Minister 15948. I. a. szám. Körendelet. — Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közönségének (kivéve Budapest fővárost és Fiume várost). A törvényhatósági utadónak évenkénti kivetése tárgyában 1991. december 26-án 83218. sz. a. kiadott körendeletem kapcsán a kivetésnek az 1892. évre szóló végrehajtására nézve, a m. kir. pénzügyminis-ter ural egyetértőleg a következő kivetési eljárást állapítom meg. — Abban az eset-ben, ha az egyenes adókban, s ezen az alapon az 1891. évre kirótt utadókban csak csekély számban fordulnának elő változások, akkor az 1892. évre vonatkozólag az utadókvetési lajstromoknak egész terjedelmükben leendő újbóli összeállításra s az utadónak egész terjedelemben, vagyis kivétel nélkül minden egyes utadókötölezzetre nézve újból leendő kivetése mellőzhető. — Ily esetben a fennebb idézett körendeletben előirt eljárás helyett az 1891. évre vonatkozó utadókvetési lajstromok az 1892. évre olyformán használhatók fel, hogy az egyenes adók-ivetési lajstromok alapján helyesbített utadóról, vagyis a megváltozott tételekről, az összeírásra köteles községi közeg által, a változás előtti és utáni egyenes adó feltüntetésével, külön kivonat készítenő, s ennek alapján az utadó a változást szenvedett tételekre nézve újból kivetendő. — A kivetés végleges meg-állapítása az 1890. évi I. t. c. 23. § a értelmében követendő eljárás szerint történik. — Megjegyzem azonban, hogy ezen eljárás csak az 1892. évre alkalmazható, kivételesen pedig 1893. évtől kezdve az utadókvetési lajstromok készítése körül az idé-zett körendeletben foglalt szabályok követendők. Budapest, 1892. évi március hó 13. *Baross* s. k.

557. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelősége.

A Zemplén-vármegyei lelkész. és tanító uraknak szives tudomás végett kiadom.

S. A. Ujhely 1892. 29/III.

Nemes Lajos.

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Másolat.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minis-tertől 571. eln. szám. Valamennyi vármegye kir. tanfelügyelőségének. Hazánk méhészete szép és öröndetes fejlődésnek indult, és mind azáltal épen azoknál nem honosulhat meg, akik azal leginkább foglalkozhatuának. Szegény sorsu lelké-szek, néptanítók, erdő- és gátörök ugyanis nem

foghatnak az okszerű méhészetek, mert nincsenek azon helyzetben, hogy méhest tudnának berendezni. — Azon czélből tehát, hogy egyfelől a méhészet az országban nagyobb kiterjedést nyerjen, és hogy másfelől a szegényebb sorsu honpolgáron segítve legyen, az ország különböző vidékein 57 méhesnek államköltségen leendő felállítását és azok mindegyikének 10 méhkaptárral, egy darab mézpergetővel és a legszükségesebb méhészeti eszközökkel való berendezését határozta a m. kir. földmivelésügyi minister ur el. A minister ur egy-egy méhesnek felállítási és berendezési költségét 102 ft 05 kr. egységi árban állapította meg. Ezen állami segélyt kamat nélküli kölcsönkép szándékozza adományozni, tíz év alatt történő visszatérítés kötelezettsége mellett; önként értetvén, hogy miután az első és második évben jövedelemre számítani nem lehet, a kölcsön visszatérítése csak a harmadik évben venné kezdetét és így az egész kölcsön nyolc évre felosztva és évi 12 ft 76 krral számítva az 1892-ik évben teljesen törlesztve lenne. Mindazok tehát, akik ezen állami segélyt igénybe akarják venni, ez iránti folyamodványokat folyó évi *április 15-ig* Grand Miklós országos méhészeti felügyelőnek (lakik Buziáson, Temesvármegyében) küldjék meg; megjegyezvén, hogy a néptanítók folyamodását a kir. tanfelügyelőségek lesznek hivatalos az említett méhészeti felügyelőnek a megállapított határidőig be kell küldeni; ellenben a lelkészek folyamodványukat minden közvetítés nélkül egyenesen és közvetlenül a méhészei felügyelőnél nyújthatják be. Mihelyest azután a folyamodványok a méhészei felügyelő részéről a nevezett minister urhoz felterjesztettek, ugyanis a szóban levő állami segély odaítélése tekintetében határozni és egyszersmind aziránt is intézkedni fog, hogy mindazok, akik ilyen uton méhesnek jutnak birtokába, a méhészei vándortanítók által a méhészet elméletébe és gyakorlatába alaposan bevezetessenek. Minthogy ezek szerint a segélynyújtásnál első sorban a lelkészek és néptanítók fognak tekintetbevetetni, felhívom a kir. tanfelügyelőséget, hogy a földmivelésügyi minister urnak ezen üdvös szándékában megfelelő körözés által támogatni sziveskedjék. Budapest, 1892. évi március hó 21. Gróf Csáky.

E másolat hiteleül:

Nemes Lajos,

kir. tanácsos s tanfelügyelő.

4156. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Ezen ministeri rendelet tudomás és közhírré tétel végett: másolatban kiadatik.
S.-A.-Ujhely, 1892. március 17-én.

alispán helyett:
Horváth h. főjegyző.

Másolat.

Földmivelésügyi m. kir. minister 8927/III 8 szám valamennyi törvényhatóságának (Budapest főváros kivételével) folyó évi január hó 27-én 151/eln [sz. a. kel leiratommal kapcsolatosan felhívom a közönséget, hogy a franciaországi juh kivitelre vonatkozó s most idézett leiratomban közölt határozmányokat a lehető legkiterjedtebb módon tegye közzé, s a marhalevelek kezelésével megbízott közegeit szigorúan utasítsa az iránt, hogy a Franciaországba szánt juhoknak járatai mindenkor teljesen a fent idézett számú leiratommal körülírt módon állítsák ki, miután másként a szóban forgó juhszállítványok a francia határról visszautasítottatnak. Budapest, 1892. március 1-én Bethlen s. k.

9338. sz. I. 4. Földmivelésügyi m. kir. minister.

Pályázat.

Erdősítési jutalmakra.

A földmivelésügyi m. kir. ministerium, az országos erdei alpból, a magasabb hegységek fensíkainak, tetőinek és gerinceinek, vagy meredek oldalainak s illetve a közgazdasági érdekből erdősítendő oly területeknek beerdősítésére, melyeken hegyomlások, hó, vagy kőgörgöttek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a fűtőhomok tovább terjedésének megakadályozása végett az 1879. évi XXXI. t. c. 165 §-ában megjelölt erdősítés közgazdasági szempontból szükséges, s a melyeken létrejövő erdők véderdőkül fognak szolgálni, — a folyó 1892. évre 6 nagy és 6 elismerő jutalmat tűz ki; és pedig: kiadatik 2 elsőrendű nagy jutalom külön külön 1000 frankkal aranyban, 2 másodrendű 800—800 frankkal, 2 harmadrendű 500—500 frankkal, 2 elsőrendű elismerő jutalom 400—400 frankkal, 2 másodrendű 200—200 frankkal, 2 harmadrendű 100—100 frankkal aranyban. Ezen jutalmakra versenyezhetnek minoazon erdősítések, a melyek a folyó 1892. évben nem állami költségén fogantatottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 (huszonöt) k. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy vagy két tagban legalább 10 (tíz) k. holdra terjednek. Ehhez képest versenyző lehet minden erdőbirtokos vagy birtokos testület, és illetve polgári, egyházi vagy urbéres község. A kiadandó jutalmakban azon erdőbirtokosok, s illetve azon erdősítések részesülnek, kiknek költségén, s illetve kiknek tanácsa

szerint és felügyelete alatt az erdősítés teljesített, feltéve, hogy a jutalom odaítélésének idejében azok a jutalmazott új erdők még birtokában vannak, illetve azt erdősítési minőségben kezelik s az erdősített területet a beerdősítés biztos sikerének elősegítése végett a f. évtől, vagy az első munkálattól kezdve a jutalom odaítélésének idejéig állandóan gondozták s a versenyző területen netalán pótlólag szükséges újabb erdősítési munkálatokat is éveankint eszközölték s a létrejövő erdők véderdőkül való kezelése iránt intézkedtek. A jutalmak az 1897. évben szolgáltak ki, s azok két harmad része az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, egy-harmad része pedig az erdősítést teljesítő erdősítést illeti. A jutalmakat a földmivelésügyi m. kir. ministerium által, az országos főerdőmester, vagy helyettesének elnökelete alatt erdősítésekben alakított 5 tagú bizottság ítéli oda, még pedig a beerdősítés s illetve a szükséges állalalkulás biztosításának megtörtént igazolása alapján, a teljesített erdősítés közérdekű becslése sorrendje és minősége szerint. A bíráló bizottság ítéletének alapjául szolgál az illetékes közigazgatási erdészeti bizottságok s illetve a kir. erdőfelügyelőnek a versenyző erdősítések felett adott javaslatai és a bíráló bizottság részéről esetleg teljesítendő helyiszemlék. Felhívatnak tehát mindazon erdőbirtokosok, kik a folyó 1892. év tavaszi vagy őszi erdősítési ideje alatt, a kezdetben megjelölt minősítéssel bíró erdősítést teljesítettek és a kitűzött jutalmakra pályázni kívánnak, hogy a f. év tavaszán történő erdősítést illetőleg, legkésőbb *f. év július hó végéig*; a f. év őszi történő erdősítést illetőleg pedig, legkésőbb *f. 1892. év december hó 25-ig* az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (kat. holdakban) az erdősítésre használt fanemnek, illetve fanemeknek, s utóbbi esetben azok elegyarányának pontos megjelölése mellett, annál bizonyosabban jelentsék be a pályázati feltételeknek bármely legkisebb részben való meg nem tartása esetében a versenyben részt nem vehetnek.

Budapest 1892. évi március 3-án.

A földmivelésügyi ministerium.

5402. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási főszolgabírónak.

A melikelt versenytárgyalási hirdetményt tag körbe leendő közhírré tétel végett kiadom.
S.-a-Ujhely 1892. március 31.

alispán h.
Horváth h. főjegyző.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Abauj Torna vármegye törvényhatósági bizottsága az 1892. évi december 15-én s folytatva tartott közgyűlésében 186. sz. a. hozott határozatával a széplaki Hernádhídra engedélyezett vámcsedési jognak a folyó 1892. évi május 1-től számított három egymásután következő évre való bérbeadását rendelvén el, a bérbevitelre vonatkozó ajánlatok benyújtására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetnek.

A tárgyalás az 1892. évi *április hó 7-én* délelőtt 10 órakor fog Kassán az alispáni hatóságnál megtartatni.

Kelt Kassán, 1892. március 20-án.

Comáromi László,
kir. tanácsos, alispán.

GAZDASÁGI ÉRTESETŐ.

Rovatvezető: MÁRTON MIHÁLY.

HIVATALOS RÉSZ.

111/1892. Zemplénvármegyei gazd. egyesülettől.

Fölhívás.

Minthogy a m. kir. földmivelésügyi Ministerium a zemplén-vármegyei gazdasági egyesület indokolt felterjesztésére az egyesület kezelése alatt álló állattenyésztési alap gyarapítására bizonyos államsegélyt bocsátott az egyesület rendelkezésére, olyformán, hogy a községek tenyészpapaállatszükségletét az apaállatoknak közvetlen beszerzése és a községeknek kedvezményes áron, 20%-ig terjedhető engedéssel, részlettorlesztés mellett való átengedése által biztosítsa; a *legszegényebb községeknek* pedig, amennyiben azok egyáltalán nem képesek az apaállat beszerzésére szükséges összeg előteremtésére, az egyesület által ingyen használatra 6 db. tenyészbika fog ez idén átengedtetni.

Felhívatnak ennél fogva a községi előjárók, hogy ez érdemben folyamodványait a gazd. egyesület elnökségéhez 14 nap alatt beterjesztteni el ne mulasztják.

1—3 Zemplénvármegyei gazdasági egyesület.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.

Hirdetések.

65. szám/jk 92.

Hirdetmény.

S. A.-Ujhely város közönsége részére felsőbb helyen engedélyezett kövezeti vám és piaci helypénzszedési jogok folyó évi április hó 25-ik napján délután 3 órakor a városháza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen, együttesen bérbe adatni fognak.

A bérlet folyó évi június 1-én kezdődik és öt évre terjed.

Kiküldési ár évi 12000 frt; óvadék a kiküldési ár 10%-ka, mely az árverés jóváhagyása után 3 nap alatt, 1/4 évi bérösszegig kiegészítendő.

Kellő óvadékkal ellátott zárt ajánlatok is beadhatók, melyek az árverés után fognak felbontatni és az árverési jegyzőkönyvbe pótlólag bevezetettetni.

Az árverési feltételek a városházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és alólírott jegyzőtől meg is szerezhetők.

S. A.-Ujhelyben, 1892. évi március hó 28-án.

Pataky Miklós,

v. jegyző.

Ujfalussy Endre,

város főbírája.

1—3

Gróf Andrássy Dénes csebb-lazonyi chraet nevű erdelyében (Bánócz állomástól 20 percz távolra) 254 drb. téli döntésű erős méretű tőgy épületifa 334 tkbmeter köbirtalommal f. év április 13-án d. e. 10 órakor a helyszínén fog árverés útján eladatni.

Zárt ajánlatokat elfogad esetleg bővebb felvilágosítást ad.

Kostenszky Pál,

uradalmi erdész.

1—2

A „ZEMPLÉN“

KÖNYVNYOMDA-MŰINTÉZETE

ajánlja

a kor kiválómainak jól berendezett s teljesen szakképzett erővel működő

KÖNYVKÖTÉSZELET

a n. é. közönség becses pártfogásába, hol is minden e szakmába vágó munkák

a legizlésteljesebben

készítetnek. A könyveken eszközleendő mindennemű kézi- és géparanyozások jutányos áron a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

A t. községi bírák és körjegyző urak, a nálunk vásárolt nyomtatványok bekötésénél 40% árengedményben részesülnek.

Tk. 719 sz./1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tolcsvai ref. egyház végrehajtatónak Sallay Károly végrehajtást szenvedő elleni 73 ft 99 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő Tolcsva nagyközség határában fekvő, a tolcsvai 336 és 559 sz. tkjében foglalt Sallay Károly tulajdonú ingatlanokra és pedig a 336 sz. tkjében 717, 718. hr. sz. belsőség, kert, és 372. ö. i. sz. háza 160 ft az 559. sz. tkjében 1654/b. hr. sz. előhegy szőlőre 398. ft az (1845—1846) hr. sz. várhegy szőlőre 168 ft és a 2731. hr. sz. szőlőre az árverést 174 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi május hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor Tolcsva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. évi LX törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánápnéznak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál Tokajban, 1892. évi március hó 12. napján.

Laczay, kir. bíró.

Új üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint a helybeli főpiacson, a Haas Fülöp ur házában, a jelen kor igényeinek megfelelően berendezett **mosomód, divat-, rövid- és pipere-áru üzletet** nyitottam.

Üzletemben nagy választékban beszerezhető valódi francia divatu női- és gyermekkalap, keztük, nap- és esernyők, legyezők illatszerek, ruhadiszek, trico derekak és blouzek, valamint férfi ingek, nyakkendők, gallérok, kézelők férfi, női- és gyermek harisnyák, kézimunkához való selymek, pamutok, valamint minden e szakmába vágó cikkek, a legnagyobb választékban.

Továbbá van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle női kalap átalakítását, valamint feldíszítését elvállalok és pontosan eszközök. E célra egy bécsi mosomódnét hozattam.

Miután e szakmánál hosszabb ideig nagyobb városokban működtem, tehát azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy t. vevőimet minden tekintetben kielégíthessem.

Miért is becses pártfogásokért esedezem.

Kiváló tisztelettel

Klein Samu,

divatárus.

ezelőtt: **Weisz A.**

3-3

Árverési hirdetmény.

A sajládi m. kir. közalapítványi ispánság kezelése alá tartozó, Zemplénmegye területén levő alább jelzett bértárgyak Bodrog-Kisfaludon a m. kir. közalapítványi erdővédi lakban 1892. évi április hó 25-én délelőtti 9 órakor nyilvános szóbeli árverés útján bérbe fognak adatni és pedig:

1. A bodrog-kisfaludi állásos korcsma-épület 1893. évi január 1-től 1895. év dec. 31-éig tartó időre, kikiáltási ár 125 frt.

2. A bodrog-kisfaludi határban a tanulmányalapot a Bodrog folyón megillető halászati jog 1892. október 1-étől 1895. év szeptember 30-áig tartó időre, kikiáltási ár 50 frt.

3. A bodrog kisfaludi homokbánya 1892. év október 1-étől 1895. év szept. 30-áig tartó időre, kikiáltási ár 12 frt.

4. Long község határában lévő kőporbánya 1892. év október 1-étől 1895. év szept. 30-áig tartó időre, kikiáltási ár 75 frt.

Versenyezni szándékozók az árverésre meghívottnak.

Árverés alkalmával a kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénz leteendő.

A bérleti feltételek Sajládón a m. kir. közalap. ispánságnál és Bodrog-Kisfaludon a m. kir. közalap. erdővédségnél betekintheők.

Utó vagy a feltételekkel ellenkező alánlatok visszautasítottak, és el nem fogadtatnak

Oly felek, kik az uradalommal perben vannak, bérhátrálékkal tartoznak, vagy hanyag fizetésükről ismeretesek, a versenyből kizáratnak.

Kelt Sajládón, 1892. március 14 én.

3-3 **A m. kir. közalap. ispánság.**

Méltóságos Harkányi Frigyes úr montai (Borsodvármegye bérgazdaságában 120 db. szarvas-marha nyári legeltetésre felvétetik. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Harkány, 1892. április 1.

Menyhárd Lajos,

1-3

számartó.

RÓTH BERNÁTH

vaskereskedő gazdasági gépek raktára és bortelmelő.

S.-a-Ujhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy saját termései **ASSZU** és **szamorodni** boraimat litterenkit következő áron árusítom el:

Asszu borok árai litterenkit **2 frt 20** krtól egészen **4** frtig.

Szamorodni borok ára litterenkit **70** krtól egészen **1 frt 50** krig.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel.

Róth Bernáth.

Jegyzet. Érmeimet a párisi világ-, a brüsseli és a budapesti országos, a helybeli és a miskolci gazdasági kiállításokon nyertem.

Zálogházi árverési hirdetmény.

Alólirott közhírré teszi, hogy S.-a-Ujhelyt a Kazinczy-utca 504. számú házban lévő zálog kölcsön üzletében, f. évi április hó 4-én nyilvános árverés fog tartatni.

Katz Simon.

Valódi stíriai vörösvirágú

lóhere magot

magyar luocernát

directe e célra berendezett gépezeten aranka mentesen tisztítva, a budapesti és debreceni állami magvizsgáló állomások által **arankamenteseknek** nyilvánítva. Valódi directe quedlauburgi termései **oberndorfi répamagot**, kitünő minőségben, jutányos árban ajánl s kívánatra min-takkal, árjegyzékkel szolgál,

KLEIN VILMOS magkereskedő

Szatmárt.

Kivonatok birtokosok elismerő leveleiből:

Az öntől vett vörös lóheremag nem sokára csirázván, az őszig szépen kifejlődött, aranka nem találtatott, miért is a vetőmaggal teljesen meg vagyunk elégedve stb.

Báró Edelsheim Gyulai

jószágfelügyelősege

A lóhere mag elég jó, tiszta, hibánélküli és minden szem mag csiraképes volt, igen meg voltam elégedve stb.

Gróf Zichy Rezső uradalma Mohorán.

A küldött lóheremag kitünő csiraképességgel birt gyönyörűen kikelt ez évi szárazság dacára szépen bokrosodott, aranka sem mutatkozik benne az árak pedig más üzletekből ajánlott magvak áraihoz képest aránylag olcsóbbak stb.

Dobsa Lajos földbirtokos **Kostyán.**

A küldött lóheremagot megkaptam s örömmel értesítem, hogy a küldött áru nagyszerűség, tisztaság s színt tekintetében különösen kitűnt s nekem sokkal jobban tetszik, mint a számos hozzámm érkezett vidéki és mindkét fővárosbeli magkereskedők mintái stb.

Lovag Czinner Béla

uradalmi jószágigazgatója.

A küldött oberndorfi répamaggal nagyon meg voltam elégedve sőt az abból termelt répáimmal az eszéki gazd. kiállításon díjat nyertem stb.

Erdődi uradalom (Slavonia) jószágigazgatósága.

Az öntől vett lóher, luczerna és répa magokkal tökéletesen meg vagyunk elégedve.

Varannó-Csemernye, 1890. szept. 17.

Gróf Hadik Barkóczy hitbizomány gazdasági felügyelősege. **Hrehuss s. k.** 3-3

Csúz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, esipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-fele

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennél fogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“

kérendő.

Tk. 489 sz./892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Boros József végrehajtatónak Velbavszki Alajos végrehajtatást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében a s.-a-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. bíróság) területén lévő tokaj községben fekvő a tokaji 28 és 29 sz. tjkvben foglalt ingatlanokból Velbavszki Alajos végrehajtatást szenvedett 1/3 ad részbeni jutálékra és pedig a 28. sz. tjkvben A. I. 33 hr. sz. belsőség és 29. ö. i. sz. ház, valamint a 088. hr. sz. rétre 1/3 ad részére 337 ft a 29. sz. tjkvben A. I. 34. hr. sz. alatt felvett belsőség és 30 ö. i. sz. ház, valamint a 087. hr. sz. rétre 1/3 ad részére 238 ft az ugyanezen tjkvben foglalt 2070. hr. sz. szőlő 1/3 ad részére 538 ft és végre az ugyanezen tjkvben 2214 hr. sz. alatt felvett gyümölcsös kert 1/3 ad részére az árverést 80 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi május hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor a tokaji telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. törv.-cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 m. szám alatt kelt rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnálételes elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt a kir. járásbíróság, mint tkkvi hatóságánál Tokajban 1892. évi február hó 19-ik napján.

Láczy, kit. járásbíró.

A Foncière pesti biztosító társaság főügynöksége.

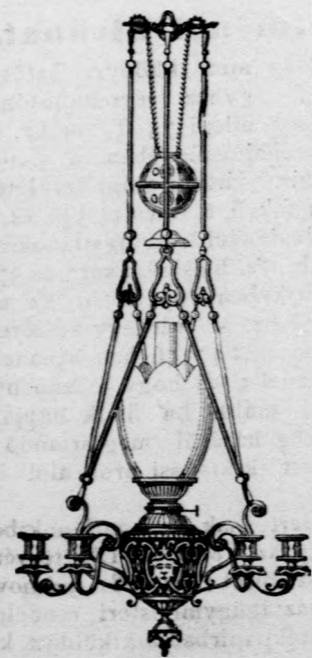
SZÓLLÓSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár.-olaj
nagy raktára.

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

MAGY. KIR. SZAB. PARKET-GYÁR.

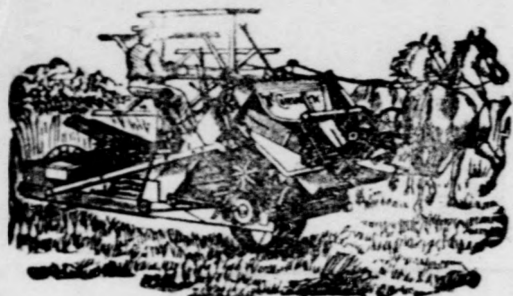
Dunkel V. K. Kassa

ajánlja kitűnő száraz hegyi tölgyfából készített sokszorosan kitüntetett szalag és koczka **parketáit** legjutányosabb árak mellett.

10-12

A lerakást a gyár saját lerakói által is eszközölteti.

Rajzminták kívánatra bérmentesen szolgáltatnak ki.

McCORMICK

fűkaszaló és aratógépek

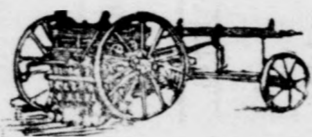
kéveköttel vagy anélkül.

A „legjobb a világon.”

Magyarországban magában, 600 darabon felül van működésben.

8-12

Kaphatók

Grosz Vilmos-nál S.-a.-Ujhely

vaskereskedés és mindennemű gazdasági gépek raktára.

Magyar általános köszén bánya részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom, szeszgyár- és cséplőgéptuladonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

czenteri és királdi vegyes, akna- és darabos szenét

egész kocsirakományban minden állomásra szállítva.

Megrendelések intézendők

a magyar általános köszénbánya részvénytársulathoz

Budapest, V., váci körút 46.

Képviselők, kik a szakmában jártasak kerestetnek. Ajánlatok az igazgatósághoz nyújtandók be.

3-3

Hirdetés.

Segédre van szükségem, fizetése havonként 12 frt (mosás és ágyneműn kívül). Gyakornoknak 6 frt fizetést adok. Érettségi vizsgát tett egyének előnyben részesülnek. A hely állandó. Az állás azonnal elfogalható. Petráhó, 1892. ápril. 2

Turián Gábor,
körjegyző

Birtok eladás.

A hegyközön 25 hold szántóföld és 12 hold rét, 50 hold erdő legelővel szabad kézből eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal: Nagy-Bozsván (Abaujmege) **Sziráky János-néval.**

1-2

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

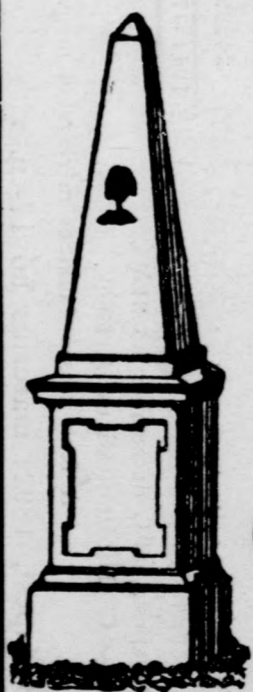
MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sarkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Intányos aron készítenek.

Sürgőnczím:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

8-

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

S.-a.-Ujhely. nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

DORSMAJOLAJ

Maager Vilmóstól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánljatik és rendel-
tetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet,
különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a
nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára 1 frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyári raktárban Bécsben III./3., Heumarkt 3, valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában. S.-a.-Ujhelyben: Éltassy E., Kinossey P. és Budal Ákos urak gyógyszerárában. 20-24

1-8

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Behyna Testvéreknel, S.-a.-Ujhely.

HIRDETMÉNY.

A „Nyulhoz” címzett vendéglőben S.-a.-Ujhelyben (Rákóczy-utca 722. szám) kaphatók mindenféle finom italok jutányos árak mellett, ugymint cognac, rum, szilvium, törköly, borovicska mindennemű likőrök, thea, sör stb. Különösen pedig természetes állapotban kitűnő és zamatos fehér és vörös asztali pecsénye, szamorodni, asszu és siller borok literenkint 40 krajczártól 5 forintig.

Ugyanott kaphatók a jelzett borok nagyban is, azaz hordó számra, a vidékre azonban csak 10 literen felőli mennyiségben szállítattik, mely borok természetes minőségéért kezes-séget vállal

13

Abonyi D. Mór.

A szegi gőzmalom részvénytársaság 16-ik számú szelvénye

után

az 1891-iki üzletévi osztalék

folyó évi márczius hó 28-ától

Szegiben (postaállomás Szegimalom) a társulati pénztárnál

22 azaz huszonkét forintjával
kifizettetik.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1892 márcz. 27-én.

Az igazgatóság.

1-2

277/1892. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 2771/92. számú végzésével vagyonbukott Freund József csódtömegéhez tartozó S.-a.-Ujhelyben 1892. évi január hó 4-én lefoglalt 667 ft 30 krra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírószék 2181/92. sz. kiküldött végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén, vagyis S.-a.-Ujhelyben, vagyonbukott üzlethelyiségében leendő megtartására határidőül 1892. évi április hó 5-ik napjának délelőtti 8 órájára tüzetik ki, a mikor bíróság lefoglalt bolti cikkek, háziutórok s egyéb különféle ingóságok az 1881. 50. t. cz. 107. 108. §§-ai szerint a legtöbbet igérnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívtnak egyttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál, az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1892. évi márczius hó 28-ik napján.

Pál Lajos, kir. bir. végrehajtó.